

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv, www.ventspils.lv

LĒMUMA PROJEKTS

2026. gada ____ . februārī

Ventspilī

Nr.
(protokols Nr. ; .§)

Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalību
SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir 87,96% kapitāla daļu turētāja SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”, reģistrācijas Nr.40003246194, (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2020.gadā, Pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

No Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta izriet, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši VPIL 88.pantam.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas Slimnīcu biedrība” (reģistrācijas Nr.40008029409). Rezultātā secināts, ka Pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – Ventspils slimnīcu un vienlaicīgi nodrošina tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un Pašvaldības teritorijas attīstībai – veselības aprūpes pakalpojumus. Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu, tikai domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās. Turklāt saskaņā ar Pašvaldību likuma 73.panta pirmo daļu, pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību kapitālsabiedrībā.

Ārstniecības likuma 54.panta pirmā daļa nosaka, ka ārstniecības iestādi var izveidot valsts institūcijas, pašvaldības, fiziskās vai juridiskās personas. Atbilstoši minētā likuma 1. panta 3.punktam ārstniecības iestādes ir ārstu prakses, valsts un pašvaldību iestādes, saimnieciskās darbības veicēji un komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 111.pantu, valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu. Atbilstoši Pašvaldību likuma 4.panta pirmajā daļā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Šīs funkcijas īstenošanai 1995.gadā tika izveidots Pašvaldības bezpeļņas uzņēmums “Ventspils pilsētas slimnīca”, bet no 2004. gada tā pārveidota par pašvaldības SIA „Ventspils slimnīca”. Lai racionālāk realizētu šo funkciju un uzlabotu aprūpes pakalpojumu sniegšanu Ziemeļkurzemes reģiona iedzīvotājiem, 2010.gadā tika realizēta pašvaldības SIA “Ventspils slimnīca” reorganizācija, apvienojot PSIA “Ventspils slimnīca” un AS “Talsu slimnīca”. Pēc abu slimnīcu apvienošanas, tika izveidota Kapitālsabiedrība, kas ir daudzprofilu reģionālā slimnīca.

Minēto funkciju Pašvaldībā nodrošina Kapitālsabiedrība, kuras darbības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, uzturot un attīstot kvalitatīvu pakalpojumu kompleksu, lai nodrošinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības, stacionāro un ambulatoro medicīnisko pakalpojumu pieejamību Ventspils, Talsu un Ziemeļkurzemes iedzīvotājiem.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības apsaimniekotā Ventspils slimnīca ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Kapitālsabiedrība sniedz medicīniskās palīdzības minimumu, kas noteikta kā viena no cilvēka pamata tiesībām saskaņā ar Satversmi un uzdota nodrošināt pašvaldībai, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai šīs funkcijas izpildei ir izveidojusi Kapitālsabiedrību. Savukārt Veselības ministrija veido valsts veselības politiku, slimnīcu tīklu un atbild par valsts finansējuma sadali, no kā izriet Kapitālsabiedrībā pieejamie valsts finansētie veselības aprūpes pakalpojumi.

Kapitālsabiedrība neatliekamo medicīnisko palīdzību nodrošina 7 obligātajos profilos Ventspils slimnīcā – internajā medicīnā, ķirurģijā, anestezioloģijā/reanimatoloģijā, ginekoloģijā/dzemdniecībā, traumatoloģijā, neiroloģijā un pediatrijā, kā arī tiek nodrošinātas oftalmologa diennakts dežūras (*Kurzemē vienīgā ārstniecības iestāde, kas nodrošina oftalmologa diennakts dežūras*), savukārt 3 profilos Talsu filiālē – internajā medicīnā, ķirurģijā un anestezioloģijā/reanimatoloģijā.

Kapitālsabiedrība neatliekamo medicīnisko palīdzību un plānveida ambulatoro un stacionāro veselības aprūpi pamatā sniedz Ziemeļkurzemes reģiona iedzīvotājiem Ventspils slimnīcā un Talsu filiālē, kā arī tiek īstenota ambulatora pacientu pieņemšana Kuldīgas ambulatorajā centrā un Liepājas ambulatorajā centrā. Ventspils slimnīcā ir izveidotas šādas nodaļas/veselības aprūpes pakalpojumu profili: kardioloģijas un iekšējgo slimību, ķirurģijas, anestezioloģijas un intensīvās terapijas, traumatoloģijas, dzemdību, ginekoloģijas, diagnostikas, operāciju, patoloģiskās anatomijas, neiroloģijas, bērnu, otolaringoloģijas, infekciju slimību, paliatīvās aprūpes, kā arī neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas nodaļa (t.sk. Observācijas palāta), acu slimību nodaļa - Kurzemes Acu centrs, hemodialīzes nodaļa - Kurzemes Nieru aizstājterapijas centrs, Kurzemes Mugurkaula ķirurģijas centrs, Kurzemes Rehabilitācijas centrs un plaušu slimību kabinets, laboratorija, procedūru kabinets, metadona kabinets, asins kabinets, kā arī tiek nodrošināta veselības aprūpe mājās. Talsu filiālē ir izveidotas šādas nodaļas: neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas (t.sk. Observācijas palāta), anestezioloģijas un intensīvās terapijas, diagnostikas, ambulatorā, iekšējgo slimību, rehabilitācijas nodaļas, kā arī ķirurģijas nodaļa un dienas stacionārs, operāciju bloks, hemodialīzes

nodaļa – Kurzemes Nieru aizstājterapijas centrs, Kurzemes acu centrs, laboratorija, pēdu aprūpes kabinets, asins kabinets, kā arī tiek nodrošināta veselības aprūpe mājās.

Kapitālsabiedrība darbojas gan valstij, gan Pašvaldībai stratēģiski svarīgā nozarē. Uz to norāda vairāki valsts un Pašvaldības plānošanas dokumenti, kā arī pieņemtie tiesību akti un noslēgtie līgumi:

- 1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības dienaskārtībā 2030.gadam kā viens no ilgtspējīgas attīstības mērķiem ir minēts mērķis nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labbūtību jebkura vecuma cilvēkiem. Apakšmērķis ir līdz 2030. gadam par vienu trešdaļu samazināt nelipīgu slimību izraisītu priekšlaicīgu mirstību, veicot profilakses un ārstēšanas pasākumus un uzlabojot garīgo veselību un labklājību. Kā apakšmērķis ir minēts arī panākt visiem piekļuvi kvalitatīviem veselības aprūpes pamatpakalpojumiem un piekļuvi drošām, iedarbīgām un kvalitatīvām esenciālajām zālēm un vakcīnām par pieņemamu cenu. Un kā apakšmērķis ir minēts arī būtiski palielināt veselības aprūpes finansējumu un veselības nozares darbaspēka pieņemšanu darbā, attīstību, mācības un noturēšanu attīstības valstīs. Turklāt kā viens no ilgtspējīgas attīstības mērķiem minēts mērķis veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību un cienīgu darbu visiem. Kā apakšmērķis ir minēts līdz 2030. gadam izstrādāt un ieviest politikas, lai veicinātu ilgtspējīgu tūrismu, kas rada darbavietas un veicina vietējo kultūru un produktus.
- 2) Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 37. pantu Kapitālsabiedrība atbilst nacionālajai drošībai nozīmīgas komercsabiedrības statusam, jo tās īpašumā atrodas kritiskā infrastruktūra.
- 3) Valsts plānošanas dokumentā „Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam” minēts, ka Latvijā ir kļuvis vieglāk būt veselam. Iedzīvotāji iegulda savas veselības veicināšanā un slimību profilaksē. Kvalificēti, motivēti un atbilstoši atalgoti speciālisti spēj laikus sniegt rekomendācijas veselīga dzīvesveida ievērošanai ikdienā, nodrošināt mūsdienīgu slimību profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu, rehabilitāciju un pacienta aprūpi. Laba veselība mūža garumā ir viens no mērķiem arī mērķtiecīgam un individualizētam sociālajam atbalstam. Sabiedrības novecošanās apstākļos tiek attīstīti integrēti veselības un sociālie pakalpojumi, rodot resursus gan sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem, gan arī ilgstošai institucionālai aprūpei. Šī Latvijas Nacionālā attīstības plāna viens no stratēģiskajiem mērķiem ir “Vienlīdzīgas iespējas”, kuras ietvaros mērķis ir panākt ikvienam līdzvērtīgas iespējas saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi. Plānā izvirzīta prioritāte “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”, kur minēts, ka veseli un aktīvi cilvēki Latvijā kopā veido iekļaujošu sabiedrību, kurā dzimst vairāk bērnu, ir vairāk laimīgu ģimeņu, atbildīgu un par nākotni drošu bērnu vecāku. Tendences pasaulē rāda, ka izturēt ekonomikas un valstu konkurences spriedzi un transformēt to ilgtspējīgā izaugsmē var tās valstis, kurās vairums cilvēku jūtas labi – kur cilvēki ir veseli, rūpējas par savu veselību, ir prasmīgi veselības risku novēršanā, spēj uzturēt savu psiholoģisko un emocionālo veselību. Saskaņā ar prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki” rīcības virzienu “Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe”, mērķis ir vienlīdzīgi pieejami kvalitatīvi veselības pakalpojumi. Laikus pieejama veselības aprūpe ir kritiski svarīga, lai novērstu priekšlaicīgu darbnespēju un priekšlaicīgu mirstību, kā arī sekmētu sociālo iekļaušanu un produktivitāti. Līdz ar sabiedrības novecošanos pieaug vajadzība pēc veselības aprūpes pakalpojumiem, taču samazinās iespēja segt izdevumus par aprūpi no mājāsaimniecības budžeta. Šo iemeslu dēļ ir veicami ieguldījumi, lai palielinātu izmaksu efektīvu valsts finansēto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, tādējādi uzlabojot pakalpojumu pieejamību, jo īpaši ģimenēm ar bērniem, senioriem un mājāsaimniecībām no zemākajām ienākumu kvintilēm. Turklāt, lai nodrošinātu veselības aprūpes pakalpojumus, joprojām viens no būtiskākajiem izaicinājumiem ir ES vidējam līmenim atbilstoša ārstu un māsu skaita piesaiste valsts finansēto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai, jo īpaši ārstniecības iestādēs ārpus Rīgas. Kā arī minēts, ka, lai mazinātu profilaktiski un medicīniski novērsamo nāves gadījumu skaitu, ir būtiski uzlabojama ne tikai veselības aprūpes pieejamība, bet arī kvalitāte. Tas panākams, nodrošinot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pietiekamu skaitu, viņu tālākizglītību, izstrādājot un aktualizējot klīniskos ceļus, kas atspoguļo katra individuālā pacienta ārstēšanai optimālo ceļu veselības aprūpes sistēmā no pirmajām aizdomām par slimību līdz savlaicīgai tās diagnosticēšanai, ārstēšanai un rehabilitācijai, kā arī veicot pacientu konsultēšanu par veselīga dzīvesveida nozīmi slimību profilaksē. Ārstniecības kvalitāte un rezultāti uzlabojami, attīstot ģimenes ārstu lomu un kompetences, attīstot pirmsslimnīcu etapu un ieviešot tajā mūsdienīgas medicīnas tehnoloģijas ambulatoro un dienas stacionāro pakalpojumu vajadzībām un vadošajās slimnīcās – stacionāro pakalpojumu vajadzībām, gādājot par efektīvu medikamentu un rehabilitācijas pieejamību, pilnveidojot ārstniecības iestāžu vadības sistēmas un organizatoros pasākumus kvalitatīviem

veselības aprūpes pakalpojumiem, tai skaitā pilnveidojot antimikrobiālās rezistences ierobežošanas pasākumus, uzlabojot veselības aprūpes procesu organizāciju un pacienta virzību starp dažādiem aprūpes līmeņiem, kā arī stiprinot veselības aprūpes sistēmas pārvaldības spēju analizēt uzkrātos veselības datus un izmantot tos sistēmas izmaksu efektivitātes un kvalitātes kāpināšanai. Saskaņā ar rīcības virzienu “Psiholoģiskā un emocionālā labklājība”, mērķis ir nostiprināt veselību kā vērtību. Slimības, kas ir par pamatu izplatītākajiem priekšlaicīgas nāves un darbnespējas cēloņiem, nereti ir sekas neveselīgam dzīvesveidam, tāpēc, lai nodrošinātu tautsaimniecības efektivitāti un ražību, valsts pienākums ir mazināt veselību ietekmējošo riska faktoru izplatību sabiedrībā, ievērojot principu ‘veselība visās politikās’, un veicināt veselīgbrautību visa mūža garumā.

- 4) Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam minēts, ka cilvēku skaitam samazinoties un sabiedrībai novecojot, ir svarīgi nesamazināt cilvēkkapitāla bāzes vērtību un palielināt tā produktivitāti. Investīcijas cilvēkkapitālā ir prioritārs ilgtermiņa uzdevums, lai nodrošinātu visa potenciālā cilvēkresursa līdzdalību darba tirgū, uzlabotu veselības pakalpojumus un efektivitāti. Viena no prioritātēm ir “Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā” – cilvēkkapitāla bāzes vērtība un produktivitāte. Veselības aprūpe minēta kā investīcijas cilvēkkapitālā, kas padara cilvēkus ekonomiski ražīgākus un emocionāli bagātākus. Viens no prioritāriem ilgtermiņa rīcības virzieniem ir noteikts “Veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība”, kur minēts, ka novecošanās būtiski ietekmēs pakalpojumu sektoru, it īpaši veselības aprūpi. Neizbēgami būs nepieciešama veselības aprūpes iestāžu restrukturizācija, piemēram, pediatrijas nodaļu pārveide par geriatrijas nodaļām, un specializācija vecāka gadagājuma cilvēkiem raksturīgo slimību ārstēšanā. Tāpēc īpaši svarīgi ir laikus ieguldīt veselības aprūpē, ar to saistītās zināšanās un tehnoloģijās (dzīves zinātnēs, biomedicīnā, farmācijā) un veselīga dzīvesveida veicināšanā visās paaudzēs.
- 5) Sabiedrības veselības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam minēts, ka sabiedrības veselības politikas mērķis ir uzlabot Latvijas iedzīvotāju veselību, pagarinot labā veselībā nodzīvoto mūžu, novēršot priekšlaicīgu mirstību un mazinot nevienlīdzību veselības jomā. Pamatnostādņēs rīcības virzieni izvirzītā sabiedrības veselības politikas mērķa sasniegšanai ir veselīgs un aktīvs dzīvesveids, uz cilvēku centrēta un integrēta veselības aprūpe, cilvēkresursu nodrošinājums un prasmju pilnveide, veselības aprūpes ilgtspēja, pārvaldības stiprināšana, efektīva veselības aprūpes resursu izlietošana, u.c. Pie Sabiedrības veselības politikas pamatprincipiem ir minēts, ka veselība ir Latvijas veselības sistēmas pamatvērtība. Tiesības uz veselības aprūpi ir Latvijas iedzīvotāju pamattiesības. Ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir pienākums rūpēties par savu un savu bērnu veselību, un nevienai personai nav tiesību apdraudēt citas personas veselību. Ieguldījumi Latvijas iedzīvotāju veselības veicināšanā un veselības aprūpē ir ieguldījumi Latvijas attīstībā. Turklāt visi politiskie, ekonomiskie un citi lēmumi lielākā vai mazākā mērā ietekmē personas un sabiedrības veselību, tādēļ ietekmes uz veselību novērtēšanai jābūt daļai no lēmumu pieņemšanas visu sektoru politiku plānošanā (visas nozares, institūcijas un organizācijas ir līdzatbildīgas sabiedrības veselības saglabāšanā un uzlabošanā, un tas ir pamats līdzsvarotai vides, sociālās un ekonomiskās politikas attīstībai). Kā arī minēts, ka ikvienam ir vienlīdzīgas tiesības saņemt nepieciešamos veselības veicināšanas, slimību profilakses un veselības aprūpes pakalpojumus valstī pieejamo personāla, tehnisko un finanšu resursu ietvaros, normatīvajos aktos noteiktā apjomā un kārtībā. Sabiedrības veselības politika tiek īstenota, izvirzot individu kā galveno vērtību veselības veicināšanā, slimību profilaksē, diagnostikā, ārstēšanā, aprūpē, rehabilitācijā, kā arī nodrošinot vispusīgu informāciju, lai persona spētu rūpēties par savu veselību un atbildīgi pieņemtu ar to saistītus lēmumus. Pamatnostādņēs arī minēts, ka, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmas efektivitāti, pacientu drošību, pakalpojumu kvalitāti un pacientu medicīniskās aprūpes pēctecību un pieejamību, nepieciešams attīstīt slimnīcu infrastruktūru, palielināt ambulatoro pakalpojumu apjomu, tai skaitā stacionāros, kā arī samazināt hospitalizāciju ilgumu. Slimnīcu infrastruktūras modernizēšana ļaus attīstīt slimnīcu pakalpojumus, lai ieviestu integrētu pacienta veselības aprūpi, nodrošinot "vienas pieturas aģentūras" principu. Jārisina arī vides pieejamība ārstniecības iestādēs, jo tehniski ierobežojumi piekļuvei veselības aprūpei mūsdienu veselības iestāžu tīklā nav pieņemami. Tāpēc jāliek uzsvars uz reģionālo slimnīcu kapacitātes stiprināšanu - ir nepieciešams izveidot mūsdienu veselības aprūpes vidi un iedzīvotāju piekļuvei uzlabotiem ārstniecības pakalpojumiem reģionos, tuvāk pacientu dzīves vietai, veicinot slimnīcu visaptverošu veselības aprūpes nodrošināšanu, uz pacientu vajadzībām orientētu aprūpi, lai slimnīcu teritorijā esošā infrastruktūra atbilstu mūsdienu higiēnas, sanitārajām un drošības prasībām, kā arī tiktu nodrošināta neatliekamo medicīnisko palīdzību sniedzošo stacionāro ārstniecības iestāžu nepārtraukta darbība ilgstošas elektroenerģijas piegādes pārtraukumu gadījumā ārkārtas situācijās un apdraudējuma gadījumā.

- 6) Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmā 2021.-2027.gadam sadaļā “Veselības aprūpe” ir minēts, ka Nacionālais veselības dienests uzskata, ka viens no svarīgiem uzdevumiem ir piesaistīt ģimenes ārstus, zobārstus un citus speciālistus reģiona ārstniecības iestādēm, līdz ar to uzlabojot primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību reģiona iedzīvotājiem. Ļoti nozīmīgi arī ir nodrošināt iedzīvotājiem lielāku veselības veicināšanas pasākumu pieejamību, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Šo ir nozīmīgi organizēt pašvaldību līmenī, tādējādi sasniedzot pēc iespējas lielāku iedzīvotāju loku. Saskaņā ar programmas prioritātes “Sociālā iekļaušana” rīcības virzienu “Sabiedrības veselības aprūpes uzlabošana un veselīga un aktīva dzīves veida veicināšana”, ir noteiktas vairākas nepieciešamās rīcības – veselības aprūpes pakalpojumu tuvināšana iedzīvotājiem, visaptverošas veselības aprūpes infrastruktūras attīstība, sabiedrības informēšana par veselīgu dzīvesveidu, profilaksi un ģimenes veselību, u.c.
- 7) Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā plānošanas dokumentā „Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam” minēts, ka veselības pakalpojumu sniegšanu pilsētas un novada iedzīvotājiem, galvenokārt, nodrošina SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”, t.sk. veselības aprūpes pakalpojumus Ventspils valstspilsētā galvenokārt nodrošina SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (stacionārā aprūpe) un pašvaldības SIA “Ventspils poliklīnika” (ambulatorā aprūpe). Ventspils valstspilsētas veselības aprūpes iestādes pēdējo gadu laikā ir uzlabojušas veselības aprūpes rādītājus un veikušas ieguldījumus konkrētu pakalpojumu uzlabošanai. Stratēģijā minēts, ka ilgstoša iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošana paaugstina pieprasījumu pēc sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem. Lai sekmīgi attīstītu veselības nozari un nodrošinātu pakalpojumu pieejamību un kvalitāti pašvaldību iedzīvotājiem, ir nepieciešams valsts budžeta finansējums veselības aprūpes nodrošināšanai un speciālistu pieejamības veicināšanai reģionos. Ventspils valstspilsētas pašvaldība ir iekļauta veselīgo pilsētu/ pašvaldību tīklā, kas koncentrējas uz veselības iekļaušanu politisko un sociālo jautājumu darba kārtībā, kā arī sabiedrības veselības stiprināšanu vietējā līmenī. Tādēļ stratēģijā kā viens no ilgtermiņa sadarbības mērķiem ir minēts mērķis “Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība”, kur viena no prioritātēm noteikta “Veselīga dzīvesveida, radošas un izglītotas sabiedrības attīstība”, kur norādīts, ka veselīgs dzīvesveids ir stūrakmens veselīgiem un laimīgiem iedzīvotājiem, līdz ar to Ventspils valstspilsētas un novada prioritāte ir nodrošināt pieeju kvalitatīviem veselības aprūpes, sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumiem, kā arī pilnveidot sociālās aizsardzības sistēmu. Svarīgi nodrošināt nepieciešamos veselības aprūpes pakalpojumus gan pilsētas, gan novada iedzīvotājiem, t.sk., organizēt veselības veicināšanas aktivitātes, informējot sabiedrību par veselīga dzīvesveida paradumiem un nodrošinot plaša spektra sporta un aktīvās atpūtas iespējas dažāda vecuma iedzīvotājiem. Šajā stratēģijā kā vēl viena prioritāte minēta “Mūsdienīga un iedzīvotājiem tuva pārvalde; Sabiedrības pašiniciatīva; Sadarbība; Viedo tehnoloģiju ieviešana”, kur norādīts, ka veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas procesa modernizēšana sekmētu pakalpojumu pieejamības un efektivitātes uzlabošanu, tādējādi veidojot valstspilsētu un novadu par modernu vidi dzīvei un darbam. Turklāt šajā stratēģijā sadaļā par telpiskās attīstības perspektīvām, minēts, ka svarīgi veidot un stiprināt vertikālas saites starp Ventspils valstspilsētu un novadu, sniedzot apdzīvoto vietu iedzīvotājiem piekļuvi kvalitatīviem un pieejamiem sabiedriskajiem pakalpojumiem – veselības aprūpi, izglītību, kultūru u.c.
- 8) Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā plānošanas dokumentā “Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā attīstības programma 2021.-2027. gadam” minēts, ka tuvāko 5-7 gadu laikā gan Ventspils valstspilsētā, gan Ventspils novadā turpinās pieaugt iedzīvotāju skaits pensijas vecumā, kā rezultātā tas var izraisīt pieprasījuma pieaugumu pēc veselības aprūpes pakalpojumiem. Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas tuvums ir būtiska Ventspils novada iespēja, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumus. Ventspils valstspilsētas veselības aprūpes iestādes pēdējo gadu laikā ir uzlabojušas veselības aprūpes rādītājus un veikušas ieguldījumus konkrētu pakalpojumu uzlabošanai. Šajā Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā attīstības programmā noteikta Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada vidējā termiņa kopīgā attīstības prioritāte “Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība”, kuras viens no rīcības virzieniem ir “Kvalitatīva veselības aprūpe”.
- 9) Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plānā 2021.-2027. gadam kā viena no Ventspils valstspilsētas pašvaldības prioritātēm ir minēta “Vide: iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli nodrošināti un pārliecināti par savu nākotni” un kā stratēģiski svarīgs noteikts rīcības virziens –

kvalitatīva veselības aprūpe. Šī rīcības virziena ietvaros Kapitālsabiedrībai noteikti šādi uzdevumi – nodrošināt optimālu ārstniecības personu skaitu veselības aprūpes pakalpojumu sektorā un atbalstīt esošā personāla kompetences un prasmju paaugstināšanu (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā augsti kvalificētu medicīnas speciālistu piesaiste ārstniecības procesa nodrošināšanai, kompleksa atbalsta piedāvājuma nodrošināšana jauniešiem medicīnas speciālistiem, lai uzsāktu darbu Ventspilī, medicīnas personāla kvalifikācijas paaugstināšana un apmācību organizēšana, sadarbība ar plašāku augstskolu loku prakses vietu nodrošināšanai, izglītības ieguvei un pieredzes apmaiņai (t.sk. ārzemēs), pētniecības projektu realizēšana sadarbībā ar plašāku mācību iestāžu loku, kas specializējas medicīnā). Noteikts arī šāds uzdevums - nodrošināt veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošanu, jaunu metožu ieviešanu un esošo ārstniecības metožu uzlabošanu, veicinot digitālo tehnoloģiju plašāku izmantošanu veselības aprūpē (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā ārstniecības iestāžu infrastruktūras, t.sk. energoefektivitātes paaugstināšanas, vides pieejamības un materiāltehniskās bāzes, uzlabošana, rehabilitācijas profila attīstība, iedzīvotāju iesaiste informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīku lietošanā, kas saistīti ar veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu, sadarbības attīstīšana ar citām nacionālajam un ārvalstu ārstniecības iestādēm pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai un kompetences pārnesei, bērnu veselības aprūpes pakalpojumu attīstīšana). Noteikts arī šāds uzdevums kā veikt pasākumus veselības krīžu novēršanai un pārvarēšanai (šī uzdevuma ietvaros noteikts šāds pasākumi kā pasākumi epidemioloģiskās drošības uzlabošanai un veselības krīžu pārvarēšanai). Vēl viens no uzdevumiem noteikts izveidot modernu un ērti lietojamu pakalpojumu saņemšanas modeli Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā un Ventspils poliklīnikā (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā pacientu e-reģistrācijas sistēmas pilnveidošana, sniegto veselības aprūpes pakalpojumu popularizēšana un pilnveidošana, atgriezeniskās saites starp pakalpojumu sniedzējiem un pacientiem saņemšanas nodrošināšana, kā arī izstrādāt un ieviest kompleksu veselības pārbaužu risinājumu, lai noteiktu pacienta vispārējo veselības stāvokli un savlaicīgi novērstu dažādas saslimšanas). Noteikts arī uzdevums iesaistīt iedzīvotājus veselību veicināšanas un slimību profilakses pasākumos (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā iedzīvotājus izglītojošu un informējošu pasākumu izveide par veselīgu dzīves veidu, veselības profilakses pasākumu sekmēšana). Noteikts arī uzdevums sekmēt atsevišķu veselības pakalpojumu specializāciju, lai Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīcā būtu konkurētspējīga nacionālā un starptautiskā līmenī (šī uzdevuma ietvaros noteikts šāds pasākums kā mugurkaula ķirurģijas, rehabilitācijas, oftalmoloģijas, hemodialīzes, otorinolaringoloģijas pakalpojumu attīstība). Turklāt šajā rīcības plānā kā vēl viena no Ventspils valstspilsētas pašvaldības prioritātēm ir minēta “Prasmes: iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst labklājību” un kā stratēģiski svarīgs noteikts rīcības virziens – tūrisma attīstība. Šī rīcības virziena ietvaros Kapitālsabiedrībai noteikts šāds uzdevums - nodrošināt un atbalstīt tūrisma infrastruktūras pilnveidošanu un paplašināšanu, t.sk. mazinot sezonālās ietekmes, lai veicinātu ekonomikas transformāciju un produktivitātes celšanu (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā veicināt kurortoloģijas, medicīnas tūrisma un darījumu tūrisma attīstību pilsētā).

- 10) 2021.gada 21.janvārī starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību tika noslēgts deleģēšanas līgums (līgums noslēgts uz 10 gadiem). Kapitālsabiedrība ir atbildīga par no pašvaldības autonomās kompetences organizēt veselības aprūpes pieejamību izrietošus valsts pārvaldes uzdevumus veselības aprūpes pieejamības jomā, proti, nodrošināt diennakts neatliekamās stacionārās palīdzības sniegšanu, nodrošināt stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, nodrošināt primārās veselības aprūpes – veselības aprūpe mājās – sniegšanu, nodrošināt sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.
- 11) 2015.gadā Kapitālsabiedrība noslēgusi Deleģēšanas līgumu arī ar Talsu novada domi par diennakts neatliekamās stacionārās palīdzības nodrošināšanu noteiktās pamatspecialitātēs un sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem, nodrošinot noteiktu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu. Šobrīd tiek veikts jauna līguma slēgšanas nepieciešamības izvērtējums un saskaņošanas process.

Kapitālsabiedrība, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, kuri ir saistoši un vienlīdzīgi visām ārstniecības iestādēm, noslēgusi līgumus ar Nacionālo veselības dienestu par:

- valsts garantētās primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu;
- ambulatoro laboratorisko veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu;
- sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu;
- stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu.

Kapitālsabiedrība atbilst IV līmeņa ārstniecības iestādei (reģionālā slimnīca) un ir viena no septiņām reģionālajām slimnīcām Latvijā. Kapitālsabiedrība sniedz valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai kā to dara ikviena cita ārstniecības iestāde. Pašvaldības komercdarbība nozarē neierobežo privāta kapitāla darbības attīstību, jo valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība tāpat kā privātais sektors sniedz par vienotām cenām, kuras regulē valsts. Savukārt maksas veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība sniedz par cenām, kuras noteiktas uz ekonomiski pamatotiem aprēķiniem brīvas konkurences apstākļos. Pakalpojumu cenas balstītas uz pilnas pašizmaksas aprēķinu, iekļaujot tajā arī peļņas daļu. Ņemot vērā to, ka pacients var brīvi izvēlēties, kurā ārstniecības iestādē saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, tiek ievēroti konkurences neitralitātes pamatprincipi, turklāt tā kā veselības aprūpes pakalpojumu nozarē pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, Pašvaldības iesaiste komercdarbībā nerada negatīvu ietekmi uz privāta sektora darbību, attīstību vai konkurenci kopumā.

Pašvaldība, saglabājot līdzdalību un reorganizējot Kapitālsabiedrību, ir spējusi nodrošināt stabilitāti un attīstību veselības aprūpes pakalpojumu tirgū, piedāvājot nepārtrauktus, normatīviem aktiem atbilstoši sniegtus, augstas kvalitātes diennakts neatliekamās palīdzības pakalpojumus, stacionāros medicīniskos pakalpojumus, kā arī plašu sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu klāstu. Līdzšinējā prakse pierādījusi, ka šāda veida veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem atbilst kopējām sabiedrības interesēm, jo šo pakalpojumu sniegšanā ir nepieciešams nodrošināt pieejamības nepārtrauktību, ko, ļaujoties tikai uz privāto sektoru, kas ir grūti prognozējams, būtu grūti nodrošināt, un Pašvaldībai pastāvētu risks par uzliktās autonomās funkcijas neizpildi.

Nododot privātajam sektoram Kapitālsabiedrības funkcijas, pastāv risks, ka Ventspils valstspilsētas un novada iedzīvotājiem jaunais tirgus dalībnieks nespēs nodrošināt tik plašu pakalpojumu klāstu vienviet un iespēju veikt stacionāro veselības aprūpi uz vietas Ventspils pilsētā, kā arī nebūs ieinteresēts veikt apjomīgus ieguldījumus ārstniecības un diagnostikas iekārtu iegādē, bet nosūtīs uz ārstniecības izmeklējumiem kādā citā pilsētā, līdz ar to būs apdraudēta Ventspils valstspilsētas un novada iedzīvotājiem iespēja saņemt ārstniecības pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīves vietai, kā arī tiks radīti papildus ceļa izdevumi.

Savu viedokli par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā sniegusi Konkurences padome, kas informējusi, ka tās ieskatā no valsts budžeta līdzekļiem apmaksāto pakalpojumu sniegšana sistēmiski veido veselības aprūpes (kopējo) pieejamību un šādā situācijā Kapitālsabiedrības darbības veids var tikt vērtēts kā atbilstošs VPIL 88. panta pirmās daļas nosacījumiem. Konkurences padome norāda, ka Kapitālsabiedrība novērš tirgus nepilnības veselības aprūpē, nodrošinot pacientiem pieejamus veselības aprūpes pakalpojumus. Vienlaikus Konkurences padome aicina Kapitālsabiedrību regulāri veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu, tādējādi iespējams identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus. Papildus tam Konkurences padomes ieskatā ir atbalstāma telpu iznomāšana privātajiem medicīnas pakalpojumu sniedzējiem, tādējādi, ne tikai pilnveidojot konkrētu medicīnas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, bet arī veicinot privāto tirgus dalībnieku darbību un attīstību konkrētajā tirgū. Savu viedokli par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā ir sniegusi arī biedrība "Latvijas Slimnīcu biedrība" (reģistrācijas Nr.40008029409), kuras ieskatā ir svarīgi saglabāt Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā esošajā apjomā un veidā. Biedrība norādījusi, ka Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca ir viena no 7 reģionālajām daudzprofilu slimnīcām valstī, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un ir lielākā ārstniecības iestāde reģionā, kurai ir piemērots tehniskais, telpu un cilvēkresursu nodrošinājums, lai sniegtu plašu pakalpojumu klāstu, ko nevar nodrošināt privātais sektors. Tā sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību, ambulatoro un stacionāro veselības aprūpi Ziemeļkurzemes reģiona iedzīvotājiem, apkalpojot Ventspils pilsētas, kā arī Ventspils, Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas novadu iedzīvotājus. Medicīnisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšana ir pašvaldību autonomā funkcija un Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē valsts mērogā, kurā privātais tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu veselības aprūpes jomā. Biedrība uzskata, ka, ievērojot to, ka tirgū konkurence nav pietiekama, tad pašvaldības neiesaistīšanās tirgū var arī novest pie medicīnas personāla aizplūšanas no Ziemeļkurzemes reģiona, kā arī no Latvijas kopumā, kas var ietekmēt un pasliktināt iedzīvotāju veselības stāvokli.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka veselības aprūpes pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi valsts un Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, un Kapitālsabiedrībai ir būtiska lomu šo funkciju un pakalpojumu nodrošināšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Pašvaldības Likumības komisijas 2026.gada 19.janvāra ieteikumu, Pašvaldības Ekonomikas un budžeta komisijas 2025.gada 18.decembra ieteikumu un Pašvaldības Finanšu komitejas 2026.gada 29.janvāra sēdes atzinumu,

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome

nolemj:

1. Saglabāt Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalību SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (reģistrācijas Nr.40003246194), ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1.punkta, 2.punkta un 3. punkta nosacījumi.
2. Noteikt SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (reģistrācijas Nr.40003246194) vispārējo stratēģisko mērķi - nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, uzturot un attīstot kvalitatīvu pakalpojumu kompleksu, lai nodrošinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības, stacionāro un ambulatoro medicīnisko pakalpojumu pieejamību Ventspils, Talsu un Ziemeļkurzemes iedzīvotājiem.

Domes priekšsēdētājs

J.Vītoliņš

Sagatavoja:

R.Ozoliņa

63601154

rita.ozolina@ventspils.lv